DVCIS NEOBVRGICI
ad Poloniæ Sceptrum aſpiranis
& a multis iniquè traducti
IVSTA DEFENSIO.

Mag. St. Dr.
905007
II

IN acri illo certamine, quod duos inter Serenissimos Duces, Neoburgicum ac Lotharingum, Coronæ Polonicæ, potentes Cãdidatos emersit, multa à Partium studiosis scribuntur, dicunturue, quæ meritò displicẽt; atq; illud imprimis, quòd certi Æmuli, in quos illud scripturæ verũ accidit: *& non erat conveniens testimonium illorum*, Serenissimum Principem Neoburgicum rumoribus vanis accusationibusq; parum æquis (sic modestè appello, etsi non desint, qui calumnias vocitent:) obscurare nituntur, vt spe Regni deijciant. Hos ego errores (voluntarios, an inuoluntarios, non disputo) stylo simplici, sincero, breui, rectóq; diluendos ac dissipandos esse censui. Non enim exulcerare errantes animos, sed sanare meum est. Age ergo, prodi, quisquis iniquiùs de Optimo Principe sentis, & tu accusantis partes sustine, ego iustæ defensioni accingar. Principio tamen protestor, à me quidquid dicetur, incorruptis ac iuratis plurimorum & omni fide dignissimorum testium sententijs, si necesse sit, comprobatum iri, cùm tu quæ dixeris, alienissima á vero sint, nec testem vllum grauem ac idoneum habeas, qui ea, quæ protuleris, iurare velit.

Obijcis primò. *Dux Neoburgicus Princeps est, non sat Catholicus.* Cur? *quia electus in Regem fauebit Hæreticis, & ijs Regnum Aulamque Sarmaticam impleri patietur, qui ei Coronas & Sceptra iam precantur.* Quisquis ita loqueris, non nosti Serenissimum Ducem. Vis nosse Virum? audi: Philippus Wilhelmus Comes Palatinus Rheni est ille, qui olim Ducem Acatholicum, ad singulare certamen in frequentissimis Imperij Comitijs prouocauit, quòd quædam acerbiùs contra Romanam Ecclesiam effutijsset: Est ille, qui matri pientissimæ Magdalenæ Bauaræ (cuius vita in libris quoque editis descripta exstat) morituræ promisit, à se nunquam ductum iri in matrimonium Acatholicam. Stetit promisso fides. atque hæc ipsa Elisabeta Amelia, altera Serenissimi Coniux, non ante thoro eius sociata est, quàm Romanæ Ecclesiæ adiuncta fuerit: Est ille qui magnorum in Germania Principum conuersionem ardenti studio ad felicissimos exitus perduxit: vt multos taceam, vnus id Serenissimus Ernestus Hassiæ Landgrauius, si vis, scripto etiam testimonio confirma-

firmabit: Est ille, quiReligiosos varios, acres veræ fidei defensores impensè diligit; qui Patres Societ: IESV in quinis Ducatuum suorum vrbibus, à Serenissimo eius Parente Wolffgango-Wilhelmo piæ memoriæ collocatos, & Collegijs quinque auctos fouet, nec satis habet beneficia ijs a Parente concessa, ceu parta tueri, sed nouis quoque accumulat: Est ille, qui monasterium novum Patribus Franciscanis strictioris obseruãtiæ, & Monialibus Sanctæ Matris Teresiæ in vrbe Neoburgensi a fundamentis excitauit: Est ille qui templa varia, munificentiâ non tantùm Principe, sed & Rege digna ornatu pretiosissimo ac multis imperialium millibus sumptuoso ditauit: Est ille, qui Serenissimis suis liberis nihil ita instillari iubet & vrget, quam Fidei Catholicæ studium: cuius sanè studij ardorisq; eximium specimen Serenissimi liberi, ab Illustrissimo Eistettensi Principe ad conuiuium vocati nuper edidere, dum eius principis aulicum sectâ lutheranum rationibus non modò ingeniosis, sed supra quoq; ætatem maturis & solidis ad stuporem omnium exagitârunt, atq; vt Romanam fidem amplecteretur, gratiosè simul & fortiter impulerunt: Est ille, qui prolixis quotidie precibus, quotidiano Missæ Sacrificio, qui quot festis diebus concioni, qui omnibus ijs, quæ à religiosissimo Principe exigi possunt ita sedulò vacat, vt in veræ fidei ac totius Religionis cultu à nullo modernorum Principum se vinci patiatur.

Instas: *At Coniux moderna Serenissimi qualis est? an non Lutherana aut Calviniana hæresi infecta?* Minimè. Coniux Serenissimi moderna tam parum Lutherana est aut Caluiniana, quàm ego, qui isthæc scribo: ipsa enim non modò anno huius sæculi quinquagesimo tertio Lutheri sectam adhuc tenera, maturè & sincerè eiurauit, sed interea temporis exactè maritum æmulata, cum eodem officijs omnibus, quæ Matronam eximiè piam & Catholiam decent, pulcherrimo Aulæ & ditionum subiectarum exemplo concertauit. Quod si probro das olim Caluino Lutherò que adhæsisse, at eum modò velis remisque fugere, tu n tu o erté iudicio permulti hodie Heroes & Heroinæ damnandi erunt: disparq; tu eris Angelis bonis, qui gaudent super vno erpecc atore pœnitentiam agente.

Opponis deinde: *Neoburgicus Princeps sexagenarius est ac senio fractus,*

fractus, imò Podagricus & æger, nec par laboribus, quos in regnante suo bellicosa Polonia exigit. Pace tuâ dixerim: vana & ficta sunt hæc omnia. Serenissimus ille, natus est Anno à Christo nato 1 6 1 5. die 25. Nouembr: Quo pacto igitur tu eum sexagenarium venditas, qui nonnisi Annos 53. habet? an iste senio fractus, cui in equestribus exercitijs nullus in tota Aula sua, etiam hodiedum par est, & cuius post res serias ritè curatas, ludus solennis ac propè quotidianus esse solet Ceruorum, aprorum, aliarumque ferarum, uti & ardearum etiam violenta exagitatio ac venatus, Quid? ille podagricus, quem nulla vnquam afflixit podagra? Ille æger, qui non modò omnium, qui Principem familiariùs cognouêre, sed medicorum etiam timoratæ conscientiæ, & rei medicæ perquam peritorum calculo, complexionis tam sanæ & robustæ etiã nunc est, ut multos in annos superstes esse queat, ni Deus casu subito, qui etiã iuuenẽ sœpè inuenit, vitãPrincipis minimè adhuc fatiscẽtẽ subruerit. Anilis igitur metus est, eo electo, Rempublicã mox denuò orbã fore. Vanitas est, cum pro effœto sene traducere, quem nulla ad id locorum senilia seu corporis, seu animi vitia tetigere.

Insurgis tertiò: *Dux Neoburgicus cum Barbaris quoq; gentibus iniit fœdera, Cosaci Tartariq; Neoburgicis pecunijs corrupti in procinctu stant, vt per fratrum ac Ciuium funera, feroci Candidato aditum ad Scepra & Coronas aperiant* Id nego, id pernego: id merissimam & malitiosissimam esse assero calumniam, supremumq; Numen testor, pientissimo ac religiosissimo Principi nullum vel vllius literæ, taceo, pacti commercium cum Barbaris vnquam fuisse. *At fœdera habet cum Christianis alijs & vicinis Principibus* Habet; sine tamen vllo Reipublicæ Polonæ detrimento, sine vlla eius iurium & Priuilegiorum statusq; patrij læsione. In fœderibus singulis, aut hæc, aut similia, verba inserta esse tu noueris: *Expressè profitentur, quod per hæc pacta non intendant Statui, & iuribus & imprimis liberæ Regis eligendi facultati sæpè dictæ Reipublicæ & Magni Ducatus Lithuaniæ nullatenus vel in minimo derogare vel præiudicare. At certis Principibus cum promotoris Prouincias ex pacto iam debet, quia promisit.* Quæro ex te: Quas Prouincias? Polonas, inquis. Deum immortalem quanta hæc est, mentiendi, & suspicandi licentia. Ego Deum testor, & is nouit, quia non mentior, nec Sueco, nec Brandeburgico, nec vlli externo Principi non terræ Polonicæ pedem, imò nec latum vnguem a Serenissimo hoc Duce addictum esse. quid tu ad

ista

ista, quæ tamen verissima sunt? redarguis: *Saltem ex Ducatu Neoburgi, Iuliæ, montium, notabiles portiones fautoribus suis cessit, donavitque.* Et in hoc magnopere erras, & quod asseris, a mortalium nullo probari poterit.

Quartus tuus impetus est: *Neoburgicus Dux pauper, quo singulari Rempublicam beare commodo poterit? queis opibus ditare?* Obsecro te his verbis parcitum velis, ne ista nationes exteræ audiant, arbitrenturq; á Polona Gente (quæ rectissima & gloriosissima semper audijt) iam Sceptra & Coronas venum exponi, quæ olim maiores non per vinculatas auro, sed liberâ atq; omnino æquâ Electione deferre solebant, ijs, quos Regno fuismet viribus & opibus sat potenti, bene administrando pares & idoneos esse sentiebant. Quodsi tamen cupidior, lucra & ditia commoda desideras, nec ista desunt. An non magnum Reipublicæ commodum est aurea pax, fœcunda opum parens, ac secura conseruatrix, quâ indubiè Polonia fruetur & ab omni cum vicinis bello (si barbaros exceperis, hereditarios, quisquis demum Catholicus rexerit, Poloniæ hostes) imò & belli metu libera surget, & gloriosum caput in auras efferet, si illi Neoburgicus præsit, quem amant, quem commendãt vicini Christiani Principes omnes Sed & audi, quam pauper sit: Dux ille Regni Candidatus, in annos singulos (taceo contributiones copiosissimas in Comitijs Statuum eidem assignari solitas) ex prouentibus ordinarijs etiam modò plura centena imperialium millia percipit. Dux ille paratus est Reipub. præstare multa præclara. rogas quæ illa? quiesce paulisper: intelliges vbi qui missi sunt a Duce, ad Reipublicæ alloquium admissi fuerint: & caue dixeris: *pollicitis diues quilibet esse potest*, crede mihi nihil pollicebitur Princeps, nisi quod scit se seruare, & velle & posse. & quod Poloniæ semel dederit, nunquam repetet. At ego hîc te paucis: Dux alter cui tu studes, vnde habet sumptus illos profusiores qui eius causâ iam fiunt, quatuor illos milliones, quos Reipublicæ oblaturus dicitur? Sunt qui conijciant, nec vane, dedisse mutuos Carolum Seniorem, Caroli Iunioris patruum: quibus conditionibus? vt filius patruo non legitimè natus tam diu Lotharingiam possideat, vsq; dum pecunia data restituatur. vnde restituetur? non vi-

dea-

reditibus ſuo tempore id ficri poſſe, niſi ex Poloniæ
deo fieri poſſe, niſi ex Poloniæ reditibus ſuo tempore id ſæ
O oblationem miſeram, & donationem parum Regiam! Quod
iam Poloniæ datur ipſa reddet, & quod iam offertur, cum
tempus erit, auferetur iterum.

Obex quintus: *Tuo iudicio eſt copioſa Ducis Proles, Maſculi octo, Fœ-
mellæ tres, quos plures fortè ſuccedent.* Cur criminaris liberorum mul-
titudinem, quâ velut baſi niti ſolent fundariq; regnatrices do-
mus? In Rege altero diſplicuit tibi ſterilitas, & in nouo fœ-
cunditatem improbas. *improbo, ais, quia vbi multi Regum liberi, ibi il-
lis Prouinciarum regimen, Epiſcopatuum mithras, militiæ præfecturas, Palatina-
tuum munia obtingere & concedi neceſſe eſt, negariq; bene meritis.* Næ tu ſolli-
citus es, & turbaris erga plurima. Sereniſſimus Dux non plu-
res in Regnum liberos inducet, niſi quot, & quos Reſpublica
volet idq; pollicebitur iuratus. *vnde ergo viuent reliqui?* inde, vnde
modò dum in ætate tenera ſunt, ex prouentibus paternorum
ducatuum dũ adulti fuerint, ex beneficijs & officijs hactenus in
Germania procuratis & procurandis impoſterum. *Verum hæc be-
neficia impària ſunt, quæ Ducem alant* Bone vir, Decanatus & Præ-
poſitura Colonienſis alere potuit Ducem Lotharingiæ Franci-
ſcum tot annis, poterit & Ducẽ Iuliæ. qui res Germaniæ vel à li-
mine ſalutârũt, norũt, quot in ea Principes vnis Eccleſiaſticis pro
uentibus lautè, & ita, vt Principes decet, viuant Ad extremũ
te interrogo: quid ſi Candidatus alter vxorem ducat (quâm
illi è Gallia Reginæ defunctæ ex Sorore neptem, plures po-
tenter & cum magnis promiſſis offerunt, vt viri ſagaciores
affirmant) quanti ſumptus faciendi erunt, à Republica in no-
uas Regis adhuc cœlibis nuptias, quibus ipſa omnino libera
futura eſt, ſi Neoburgicum elegerit? tum quid ſi ex ea liberos
æquè multos aut plures ſuſcipiat, quis eos alet? nonne vna
Polonia?

Rem ora ſexta, eáq; non minima: *Dux ille factioni Gallicæ eſt
illigatus, & à Gallo ad Regnum promouetur; & quidni ergo Gallus ſit:* retor-
queo: quidni Cæſareanus ſit, quem ad Coronam vnicè Cæ-
ſar per Legatum ſuum pro vno Neoburgico peroraturum cõ-
mendat: tum conſidera, qui inter Polonos ſint, qui Neobur-
gicum maximè Regem velint: an non pleriq; tales, qui armis
& conſilijs Reginæ conatus aliquando repreſſerunt? vrges de-
nuò: *Ad quid ergo iſtæ exterorum Principum commendationes, ſi ipſi P.*

Pudet? dicam: Commendationes illæ Ducem Polonis non obtrudunt, sed offerunt, & eligendum non extorquent, sed suadent. Liberrima interim manet Nobilitati Polonæ electio, & per eam vbi Regnum Dux acceperit, vni Polonorum benevolentiæ, quoad viuet, in acceptis totum referet.

Succedit denigratio Septima. *Neoburgicus abdicationem Regis procuravit.* id tu asseris, sed quî probas? Sanè contra te pugnat illud, de quo certus sum ego: nempè à Serenissimo Principe filiam propriam in Coniugem Ioanni Casimiro viduo oblatam esse, vt ipse Rex manens ex ea Iagellonis Stemma tam Polonis amicum propagaret. *abdicato Rege dedit*, inquis *munera, vt ipse Rex fieret.* id credam tibi, vbi eos qui munera acceperint recensueris conuicerisq; tum si factum, quid peccati sit per dona velle assequi Coronam? aliud est Mithra & aliud Corona. & quid si tuo iudicio & ille Reipub. regendæ sit aptissimus, qui sparsit munera, quid facto opus?

Hic inter Sacrum saxumq; statur.

Vltima eáq;, vt putas, impressio valida est: *Neoburgico, quia Princeps Germaniæ, aditus ad sceptrum Poloniæ præclusus est.* Non credam apud te Germanum nasci; esse vitium originis, seu originale peccatum politicum, quo qui infectus sit, ad Regnum Poloniæ aspirare nequeat. Sanè Savedra magnus inter Hispanos politicus Nationem Germanicam dignissimam asserit, cui credantur Imperia, cur non & Regna? Loquuntur multa iam sæcula Principes Germanorum familias per vniuersam penè Europam Regum avelut promptuarium extitisse. Nihil de Romani Imperij translatione, de Italiæ Regno, Hierosolymitano, & Constantinopolitano nihil dicam. Magni illi Francorum Monarchæ Capeuingij nonne se ex stirpe Saxonum Witikindea ferunt? dignatione pares Hispani, illi Pomæriorum orbis & catholici Christianismi propagatores, nonne in Austriacam ditionem singulari Europæ & reliqui orbis fato concesserunt? Angliæ Reges à Gulielmo conquæstore Normannorum Germanicæ gentis Principe descendunt. Daniâ & Noruegiâ superiore sæculo Holsatiæ Duces, Sueciâ nuper gloriosissimi Palatini non iuris necessitate sed spontaneâ gentium electione potiti sunt. Iam verò si tot præclarissimis nationibus regnisq; rectè moderari queant Germani, cur non & Poloniæ, si in eam vocentur,

cum

cum qua si vlla orbis Prouincia, certèGermnia in libero illo suauiq; populorum regimine maximè conspirat. quanta est facilitas Cæsaris imperantis inter Germanos. tanta, si non maior, est Principis regnantis inter Polonos. Id qui negat is profectò & solem in pleno meridie fulgere, negare ausit. Sed neq; id subsistit, quod dicitur *Germanus Polonos exosos esse.* cur enim oderint? an non Austra Germaniæ pars nuper Poloniæ laboranti, succurrit?

Atqui amicus certus in re incerta cernitur.

Quæ omnia cum ita sint, vti sunt, quis non videt Serenissimo huic Principi hodiedum Vladislai Regis iudicium supremis tabulis Neoburgicum ad Sceptra commendantis suffragari? etiam moderná tempestate hic si esset, non aliter sentiret nam Sororium suum inueniret viribus corporis non fractum, sed integrum, & animi dotibus auctiorem multò, quàm erat, cum ipse viueret. Mirũ enim quantùm dotes illæ multâ rerum experientiâ, & assiduo virtutum exercitio creuere. Vos igitur, vos appello noui Regis Nobilissimi numrosissimiq; Electores, atq; vnicâ ratiotinatione rem totam expedio Eum Polonia Regem nominet, qui Regno præ omnibus maximè expedit, atqui talis ante omnes Dux Neoburgicus est quem defendi, & quem compendio descriptum, ac quasi in tabua depictum exhibeo. Hic Vir, hic est, quem clarissimi Palatinæ Domus natales commendant, qui vel ipsa oris specie, Augusta corporis proceritate, magna omnia pollicetur: hic zelosissimus est Fidei Romanæ Catholicæ propugnator; Dei amans & metuens, si vllus, in Deiparam & Superos & olim in Serenissimos Parentes, dum viuerent, obseruantissimus, & vel ex hoc capite benedictione omni ac felicitate Regiá dignissimus.

Hic gloriosissimo in Principe exemplo, vitæ semper innocuæ, & siue cœlebs, siue coniugatus, semper labis & omns notæ expers. hic ætate maturus; minimè tamen debilis sed viribus corporis nec iuueni impar, adeòq; & Togæ & Sago idoneus: hic excelsæ mentis Heros Polono militi in omnia cbellorum pericula & Comes & Dux iturus est. uti iuit olim, cùm ipsi a sene Parente exercitus commissus, quem in Electorem Brandeburgicum duceret. Sunt qui meminerint tùm à lacrymante Parente tribunos cæteros, campiq; ductores rogatos

esse,

esse, *seruarent Filium, nec sinerent suo ipsum impetu in hostem ferri, alioqui pronum & præcipitem in maxima quæq; discrimina ruiturum.* sunt quoq; qui meminerint veteranos belli Duces, qui multa sub Serēis. Lotharingo seniore stipendia fecerant, de Principe hoc testatos esse: *eum vnis Castris & Militem & Imperatorem euadere posse eximium*, tam altam capacemq; mentem in Principe laudato obseruârant. Hic longâ regendi arte & multo publicorum negotiorum solertér tractandorum vsu, iam clarus, regnatricem scientiam non est quod in Polonia discat, cùm eam alibi iam dudum exercuerit: Hic rari ingenij & prudentiæ Princeps se ipsum, & viros sapientissimos consulere suetus, non Coniugem, non fœminas alias iudicijs cōsilijsuè suis immisceri pass9 est hactenus, nec porrò patietur; nouit muliebrem indolem esse eam, in qua iudicium debile, & affectus vehementiores plerumq; dominari soleant Hic miré comis in omnes; in animis conciliandis potens; in benemeritos munificus, a belli periculo ob ditiones hæreditarias (queis nemo vicinus inhiat) remotus; inimicus nemini, nisi barbaris. Romano Cæsari dilectus; commendatus ab omnibus: Hic genere, moribus & indole, non barbarus, sed Germanus integer, libertatis dulcedini innutritus, nec vlli eam inuidens, imò Polonus, cùm Regum Polonorum Bis Nepos, *affinitate* nimirum & *sanguine* (vti editæ Genealogiæ testantur) & Poloniæ ipsi iam pridem amicitiâ & hospitio coniunctus sit: Verbo: Hic est, quem non spes, sed res commendat.

Quid restat? Conclusio. tu eam fac Polone Nobilis, ac dicito.

Ergo Neoburgicus REX esto.

